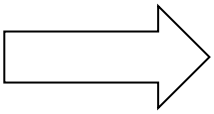
WPISZ SWÓJ KOD

Dolnośląski Konkurs Geograficzny *zDolny Ślązak* **dla uczniów szkół podstawowych w roku szkolnym 2022/2023**		**ETAP POWIATOWY** **18 stycznia 2023 r.** **godz. 12.00** czas trwania 60 minut
Kuratorium Oświaty we Wrocławiu		

1. **Zakreśl w tabelce znakiem X właściwą odpowiedź w zadaniach od 1 do 10. W każdym z tych zadań jest tylko jedna poprawna odpowiedź.**
2. **W razie pomyłki otocz kółkiem błędnie zaznaczoną odpowiedź i jeszcze raz zaznacz odpowiedź poprawną.**
3. **Zadania od 11 do 18 należy rozwiązać zgodnie z instrukcjami podanymi w treści tych zadań.**
4. **Za każdą poprawną odpowiedź w zadaniach od 1 do 10 otrzymujesz 1 punkt. Przy pozostałych zadaniach zapisano możliwą do zdobycia liczbę punktów. Maksymalna liczba punktów wynosi 40.**

Powodzenia!

Suma punktów _____

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D

11	12	13	14	15	16	17	18

WPISZ SWÓJ KOD

1. Wskaż największą spośród podanych skal.

A. 1: 1 200 000
B. 1: 4 500 000
C. 1 cm – 450 m
D. 1 cm – 120 km

2. Spośród poniższych zdań wybierz to, które jest fałszywe.

A. Szerokość geograficzna bieguna północnego wynosi 90°N.
B. Wartość długości geograficznej może wynosić od 0° do 180°.
C. Punkty leżące na wschód od południka 0° mają szerokość geograficzną wschodnią.
D. Wartość współrzędnych geograficznych określamy w stopniach i minutach kątowych.

3. Wskaż zestaw, w którym wymieniono tylko narody posługujące się językami słowiańskimi.

A. Czesi, Słowacy, Ukraińcy, Włosi
B. Białorusini, Czesi, Rosjanie, Ukraińcy
C. Litwini, Rumuni, Serbowie, Słoweńcy
D. Bułgarzy, Chorwaci, Mołdawianie, Rumuni

4. Wybierz przebieg najkrótszej trasy rejsu z Gdyni do Lizbony.

A. Zatoka Gdańska, Sund, Wielki Bełt, Kattegat, Morze Norweskie, Cieśnina Gibraltarska
B. Zatoka Gdańska, Zatoka Botnicka, Skagerrak, Morze Północne, Kanał La Manche, Sund
C. Zatoka Gdańska, Sund, Kattegat, Morze Północne, Cieśnina Kaletańska, Zatoka Biskajska
D. Zatoka Gdańska, Kattegat, Skagerrak, Zatoka Ryska, Kanał La Manche, Cieśnina Gibraltarska

5. Spośród typów gleb występujących w Polsce do gleb astrefowych należy

A. rędzina.
B. czarnoziem.
C. gleba brunatna.
D. gleba bielicowa.

6. Hańcza - najgłębsze jezioro w Polsce (108,5 m głębokości) - pod względem genetycznym jest jeziorem

A. deltowym.
B. krasowym.
C. przybrzeżnym.
D. polodowcowym.

7. Rozpoznaj i zaznacz nazwę województwa, którego dotyczy poniższy opis.

„Terytorium tego województwa, o powierzchni 18 219 km^2, jest położone po obu stronach działu wodnego oddzielającego dorzecza Wisły i Odry. Nie graniczy z żadnym krajem sąsiadującym z Polską. Stolica województwa to obecnie czwarte pod względem liczby ludności miasto w Polsce."

A. łódzkie
B. wielkopolskie
C. świętokrzyskie
D. kujawsko-pomorskie

8. Wskaż ten spośród wymienionych poniżej czynników, który miał największy wpływ na obecną gęstość zaludnienia na Wyżynie Śląskiej.

A. żyzne gleby
B. duży wskaźnik lesistości
C. duża liczba i powierzchnia jezior
D. występowanie surowców mineralnych

9. Wybierz zestaw, w którym wszystkie wymienione miasta położone są w województwie dolnośląskim.

A. Konin, Legnica, Lubin, Trzebnica
B. Bolesławiec, Kłodzko, Legnica, Nysa
C. Milicz, Rawicz, Wałbrzych, Zgorzelec
D. Głogów, Góra, Kamienna Góra, Jelenia Góra

10. Na polską Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO nie jest wpisany

A. Park Mużakowski.
B. Zamek Królewski w Warszawie.
C. Zespół architektoniczny Kalwarii Zebrzydowskiej.
D. Zabytkowa Kopalnia Srebra w Tarnowskich Górach.

11. Wyszukaj i skreśl w poniższych zdaniach błędne fragmenty. Zapisz je w poprawnej formie. (0-3)

A. Całkowite lub częściowe zaćmienie Słońca możemy obserwować z Ziemi, gdy tarczę słoneczną lub jej fragment przesłoni jedna z pozostałych planet Układu Słonecznego.

Wersja poprawna: ……..

B. Układ Słoneczny składa się obecnie ze Słońca i ośmiu planet – w 2006 roku Międzynarodowa Unia Astronomiczna odebrała status planety Merkuremu, ze względu na zbyt małe rozmiary tego ciała niebieskiego.

Wersja poprawna: ……..

C. Wprowadzany w Polsce czas letni jest o 1 godzinę późniejszy od czasu uniwersalnego.

Wersja poprawna: ……..

12. Uzupełnij luki w tekście. (0-5)

Sferę życia organicznego na naszej planecie określamy nazwą …… . Występowanie na Ziemi określonych gatunków roślin oraz zwierząt zależy głównie od zróżnicowania warunków klimatycznych. Strefy roślinne, podobnie jak klimatyczne, układają się pasowo, symetrycznie względem …….. . Wilgotne lasy równikowe i sawanny rozciągają się w strefie klimatów …….. . Pustynie i półpustynie występują w strefach klimatów ……, a w strefach podzwrotnikowych - głównie wiecznie zielone krzewiaste zarośla, w basenie Morza Śródziemnego nazywane …….. . W strefach klimatów umiarkowanych roślinność jest bardziej zróżnicowana. Rozpościerają się tutaj między innymi stepy, które w Ameryce Północnej noszą nazwę ……, a w Ameryce Południowej - …….. . W tych strefach rosną także lasy liściaste i mieszane, a w wyższych szerokościach geograficznych na półkuli północnej lasy iglaste z przewagą świerka oraz modrzewia, zwane …… . W strefach klimatów okołobiegunowych, gdzie lato jest bardzo krótkie i chłodne, pojawia się formacja roślinna nazywana …….. . Na północ i południe od zajmowanych przez nią obszarów, w stronę biegunów, występują już tylko pustynie …….. .

13. Wykonaj zadania na załączonej mapie Europy oraz uzupełnij luki w zdaniach zgodnie z poleceniami. (0-5)

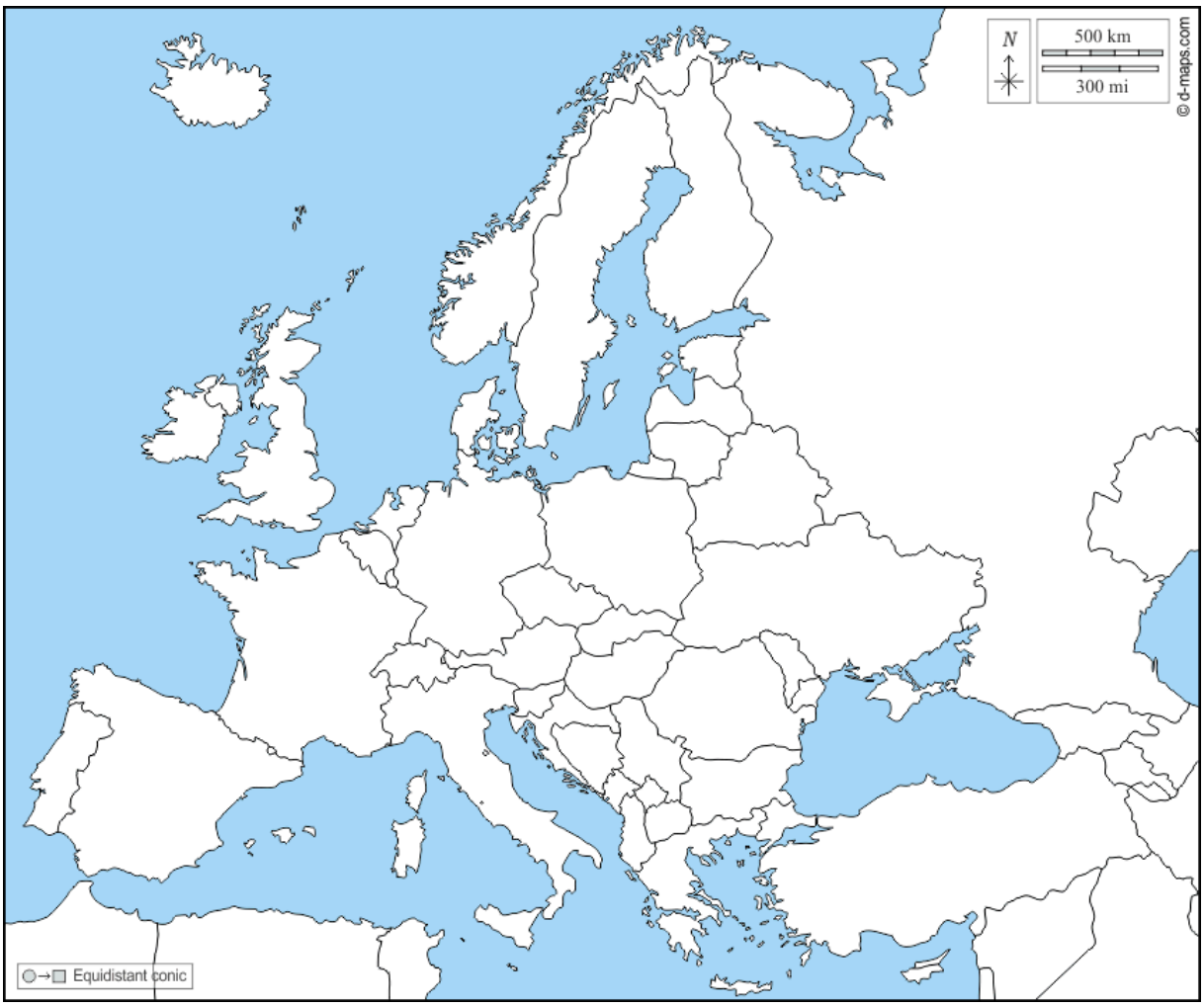
A. △ - postaw znak trójkąta na terytoriach dwóch wysp, na których znajdują się czynne wulkany. Podaj nazwy tych wysp: ……, …… oraz nazwę najwyższego czynnego wulkanu na naszym kontynencie: …… .

B. Zaznacz krzyżykiem **X** miejsce, w którym uchodzi do morza najdłuższa rzeka Europy. Podaj jej nazwę: …… oraz określ typ ujścia: …….. .

C. Zakreskuj obszar jednego spośród europejskich państw położonych w całości na półkuli zachodniej. Podaj nazwę wybranego państwa: …….. .

D. Zaznacz na mapie obszary położone poza kołem podbiegunowym północnym (otocz je owalną linią). Podaj nazwę jednego spośród europejskich państw, których terytorium leży częściowo w takich szerokościach geograficznych: …… . Jaka jest za kołem podbiegunowym największa w ciągu roku wysokość górowania Słońca? (*określ z dokładnością do 1°*): ……

E. Podpisz na mapie we właściwych miejscach nazwy państw sąsiadujących z Polską, które nie należą do Unii Europejskiej (pomiń Obwód Kaliningradzki).

14. Do państw wymienionych w pierwszej kolumnie tabeli dopisz nazwy ich stolic. W trzeciej kolumnie wpisz odpowiednie liczby przyporządkowane do określeń związanych z położeniem geograficznym tych państw, wybrane spośród wymienionych poniżej propozycji.

Uwaga: **Dla każdego państwa należy uwzględnić wszystkie pasujące określenia dotyczące położenia w Europie; niektóre określenia mogą pasować do więcej niż jednego państwa lub nie pasują do żadnego. (0-5)**

Położenie:

1/ bez dostępu do morza; **2**/ ma dostęp do otwartego oceanu; **3**/ w basenie Morza Bałtyckiego;
4/ nad Morzem Czarnym; **5**/ ma dostęp do Morza Śródziemnego; **6**/ na Półwyspie Iberyjskim;
7/ na Półwyspie Skandynawskim; **8**/ państwo alpejskie; **9**/ państwo naddunajskie; **10**/ graniczy z Polską

Państwo	Stolica	Położenie
Francja		
Hiszpania		
Litwa		
Słowacja		
Węgry		

15. Obejrzyj zdjęcia przedstawiające wybrzeża występujące na polskim odcinku linii brzegowej Morza Bałtyckiego. Podaj nazwy tych typów wybrzeży oraz dopasuj do nich informacje dotyczące genezy i charakterystycznych procesów zachodzących w ich obrębie. (0-3)

Zdjęcie **1** – wybrzeże …… Zdjęcie **2** – wybrzeże ……..

Cechy wybrzeży:	**Nr zdjęcia**
powstaje w efekcie akumulacji materiału skalnego niesionego przez prądy morskie	
na wybrzeżu tworzą się charakterystyczne piaszczyste kosy, a potem mierzeje	
procesy abrazyjne prowadzą do niszczenia wybrzeża przez fale morskie	
charakterystycznym procesem jest cofanie się wybrzeża w głąb lądu	

Zdjęcie **1**

Zdjęcie **2**

16. Dopisz do każdego pasa rzeźby Polski nazwy <u>dwóch</u> parków narodowych położonych w jego obrębie (wybierz parki spośród wymienionych poniżej). (0-3)

<u>Parki narodowe:</u> Biebrzański, Drawieński, Kampinoski, Magurski, Pieniński, Poleski, Roztoczański, Słowiński, Świętokrzyski, Woliński

A. pas pobrzeży: ……

B. pas pojezierzy: ……

C. pas nizin: ……..

D. pas wyżyn: ……..

E. pas gór: ……..

17. Oceń prawdziwość poniższych informacji, wpisując przy każdej z nich odpowiednio TAK (jeśli stwierdzenie jest prawdziwe) lub NIE (stwierdzenie fałszywe). (0-3)

A. W przewozach pasażerskich na liniach krajowych największą rolę odgrywa obecnie w Polsce transport lotniczy. ……..

B. W Polsce na obszarach dawnego zaboru rosyjskiego gęstość sieci kolejowej jest mniejsza niż na terenach włączonych w okresie rozbiorów do Prus i Austrii. ……..

C. Spośród polskich lotnisk najwięcej pasażerów obsługuje w ostatnich latach port lotniczy we Wrocławiu. ……..

D. Rozwój żeglugi śródlądowej w Polsce utrudnia obecnie zły stan techniczny infrastruktury oraz okresowe niedobory wody. ……..

E. Transport samochodowy w Polsce ma największy udział zarówno w przewozie osób, jak i towarów. ……..

F. Cztery największe porty handlowe w Polsce to Gdańsk, Gdynia, Sopot i Świnoujście. ……..

18. Skreśl nazwy wszystkich form rzeźby terenu (elementów krajobrazu), które <u>nie występują</u> na obszarze Dolnego Śląska. (0-3)

jaskinie jeziora przybrzeżne jeziora rynnowe klify kotły polodowcowe
mierzeje połoniny pradoliny przełomy rzeczne równiny moreny dennej
sandry starorzecza stożki piargowe terasy zalewowe torfowiska
wydmy nadmorskie

Brudnopis (zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane)